

УДК 316.77:004.738.5]=161.2'27

ВЕРБАЛЬНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КОНЦЕПТУ «ГІДНІСТЬ» ЯК ОБ'ЄКТА ДІЇ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ УКРАЇНСЬКОМОВНОГО СЕГМЕНТА ІНТЕРНЕТУ)

Христина Дацишин

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Генерала Чупринки, 49, 79044, м. Львів, Україна,
e-mail: chrystyna.datsyshyn@gmail.com*

Статтю присвячено аналізу вербальної репрезентації концепту «гідність» як об'єкта дії на матеріалі українськомовного сегмента Інтернету. Проаналізовано, як назви дій виявляють відображення цього концепту в мовній картині світу учасників медіадискурсу.

Ключові слова: засоби масової комунікації, Інтернет, медіадискурс, мовна картина світу, мовна ментальність, концепт.

Актуальність теми дослідження. Вивчення концептосфери розкриває широкі можливості для розуміння специфіки мовної картини світу учасників медіадискурсу, відображає своєрідну ієрархію цінностей у різні історичні періоди, залежність цих цінностей від суспільно-політичних обставин. Ті самі концепти в різні періоди розвитку суспільства можуть бути актуалізовані більшою чи меншою мірою і водночас мати різну вербальну репрезентацію.

Тривалий час в українському медіапросторі лексема «гідність» не була достатньо актуалізованою. Це зумовлено наслідками практики тоталітарної держави, яка не лише не толерувала гідності як цінності і саму людину не вважала цінністю, а й, навпаки, всіляко заохочувала негідну поведінку, як-от доноси, кривосвідчення, байдужість до несправедливості тощо. Сучасні суспільно-політичні обставини викликали підвищену увагу до гідності в системі цінностей особи і суспільства, стимулювали потребу розкрити особливості відображення цього поняття у мовній картині світу українців. Важливу роль у такому дослідженні відіграє система медіакомунікацій, яка презентує, як поняття «гідність» розуміють автори текстів, і водночас виявляє здатність впливати на те, як його трактуватимуть реципієнти, як воно буде відображене в їхній мовній картині світу. Це зумовлено тим, що мова є не лише знаряддям інформації про світ, але й засобом створення уявлень про дійсність у свідомості як окремих громадян, так і цілих суспільних груп [9, с. 7]. Аналізуючи поняття «концепту», науковці звертають увагу на те, що «термін актуалізує проблему значення як перш за все ментальної сутності» [6, с. 23]. Дослідники засобів масової комунікації використовують терміни

«мовна ментальність журналіста» [6, с. 24], «мовна ментальність комунікатів» [6, с. 47], наголошують на тому, що медіа «свою місію» стосовно реципієнтів можуть вбачати «в корекції цієї ментальності» [6, с. 47].

Стан дослідження проблеми. Проблему мовної картини світу і концепту як його фрагмента в різних аспектах досліджували Н. Арутюнова, А. Вежбицька, Л. Гнатюк, В. Карасик, Є. Кубрякова, В. Піменова, Т. Радзієвська, О. Селіванова, Ю. Степанов, Й. Стернін та ін. Останнім часом стало особливо актуальним дослідження концептів, які відображають духовні цінності. На матеріалі української та інших мов такі концепти вивчають Н. Вдовиченко [1], Т. Єщенко [2], О. Заверющенко [3], В. Сергієнко [5], В. Чабан [7], Н. Черненко [8] та ін.

Мета статті – окреслити вербальну репрезентацію концепту «гідність» як об'єкта дії через аналіз лексичних одиниць – назв дій, що дасть змогу говорити про особливості відображення цього концепту в мовній картині світу учасників медіадискурсу.

Матеріалом дослідження є результати пошуку за тегом «гідність» у системі Google. Всього було знайдено 4 600 000 результатів (серпень 2018 року), з яких опрацьовано 220 унікальних сторінок; інші повторюють перші 220 посилань. Результати пошуку презентували публікації в інтернет-виданнях та інтернет-версіях друкованих та електронних ЗМІ, сторінки релігійних, громадських, політичних організацій і навчальних закладів, блоги політичних та громадських діячів.

Матеріал інтернет-дискурсу найбільшою мірою відображає поточний стан суспільної думки, а тому дає ключі до розуміння багатьох процесів, які відбуваються в суспільстві. Концепт, презентований у медіадискурсі, відображає колективне сприйняття того чи іншого явища дійсності і водночас презентує індивідуальне сприйняття.

Одним із аспектів сприйняття концепту «гідність» є його трактування як об'єкта дії. Варто зауважити, що власне сема «об'єкт дії» не є безпосередньо вербалізована, однак позиція лексеми «гідність» як додатка до назви дії дає підстави окреслити саме таке наповнення цього концепту. Назви дій стосовно «гідності» виявляють особливості відображення цього поняття у свідомості мовців. Зокрема, одним із ключових є трактування гідності як невід'ємної властивості особи, нації, держави. Таке сприйняття зумовлене насамперед розумінням гідності з погляду християнської етики: «людська гідність пов'язана із тим, що, за церковним вченням, відрізняє людину від будь-яких інших створінь: тим, що людина створена на образ і подобу Божу. Кожен із нас носить у собі цей образ Бога...Цей образ Божий залишається у будь-якій людині, за будь-яких обставин життя» [13]. Таке бачення гідності відображено в назві дії **бути даними, даватися** людині, тобто бути властивою особі без її активної участі: *Гідність. Честь. Вони, як і життя, даються людині раз* [34]; *Глава УГКЦ: «Свободу та гідність нам надає не Президент чи закон. Ці цінності нам дані Богом»* [31].

Деякі назви дій стосовно гідності виявляють особливості сприйняття людиною себе, своїх моральних та духовних якостей; вербалізація таких дій демонструє, що особа не завжди автоматично розуміє «даність гідності», наявність гідності в собі; свою гідність треба **усвідомити**, її можна **віднайти**: *Усвідомити власну гідність – це вже є революцією* [14]; *Глава УГКЦ Верховний архієпископ Святослав під час пропо-*

віді на літургії в Патріаршому соборі розповів, що сьогодні народ України переживає особливий момент **віднайдення** гідності українця [31]; **Віднайми** у собі гідність [25].

У певних обставинах гідність можна **виявити**: *Ми просимо, аби цією йорданською водою... Господь Бог зіслав своє благословення на Україну, виявив нашу правду, нашу істину, в якій живемо, за яку боремося і за яку вмираємо, – виявив нашу гідність, нашу силу, яка є в Бозі* [14]. Іноді можна говорити про окремі моменти повноти буття, в які людина **відчуває, переживає** гідність: *Людина повинна переживати моменти своєї гідності і ділитися цим досвідом з іншими* [27]; *Гідність – це те, що можна відчувати, пережити* [27]. Часом для цього потрібен сильний зовнішній поштовх, і тоді гідність можна **пробудити**: *Присутність іншого пробуджує мою гідність* [27].

Для сприйняття гідності як властивості особи важливими є внутрішні ресурси людини, її моральні чесноти. Назви дій, пов'язаних із піклуванням, доглядом, розвитком свідчать, що праця над собою вимагає певних зусиль. *Що таке гідність і як її плекати?* [13]. Водночас людина потребує когось, хто оцінить її зусилля у плеканні гідності, **засвідчить** гідність: *Але я, як особа, потребую свідка, потребую того, хто може засвідчити мою гідність не осуджуючи й не оцінюючи* [27]. Вплив внутрішніх і зовнішніх обставин може зумовити різний вияв міри гідності в людині. Праця над своїм духовним розвитком, плекання високих моральних якостей **визначає міру** гідності: *Ми не визначаємо міру власної гідності, це робиться за нас. ... Роблячи зусилля над собою у різних сферах життєдіяльності, Ви завжди отримаєте відповідь світу. Кожен крок буде винагороджений результатом, який пропорційний до витрачених старань та сил. У цьому і полягає міра Гідності* [36]. Внутрішні обставини пов'язані з діями **втрачати, шукати**: *Людина втрачає відчуття власної гідності тоді, коли віддаляється від Бога. Вона починає шукати свою гідність тоді, коли опинилася в безодні гріха* [31].

Сприйняття гідності як моральної чесноти виявляється у назвах дій **зберігати, втратити/не втратити, вчитися**; насамперед тут йдеться про моральний вибір людини: *Як зберігати гідність у негідних обставинах?* [18]; *У наш нелегкий час, коли шкала цінностей повністю перевернута, коли матеріальні блага важать більше від духовних надбань, дуже важливо не втратити гідності* [16]; *Слухаючи їхні... емоційні спогади, співпереживаємо їх разом, пізнаємо гірку правду минулого, усвідомлюємо і розрізняємо добро і зло, і вчимося, власне, гідності. Гідності завжди бути Людиною. Незалежно від обставин* [18]; *хто має добру Духовну формацію, може пережити і витримати найгірші речі, і засвідчити тим свою людську гідність* [18]; *люди, які, попри усі пережиті тортури, не втрачали власної гідності і не здавались* [13]; *Аби зберегти власне життя, одні переходили до співпраці з «органами», при цьому втрачали власну гідність* [13]. **Втрата** гідності може бути зумовлена відмовою від реалізації ідей внаслідок розбіжності між попередніми уявленнями про негайні результати певних дій і реальністю: *розчарування наслідками Революції Гідності дорівнює втраті гідності* [22].

Виокремлюємо також випадки трактування гідності як товару, про що свідчить актуалізація назви дії **продавати**; зазначимо, що учасники дискурсу не толерують такого вербального наповнення концепту: *Мене люди обирали, щоб я щось змінив в країні, а не для того, щоб я продавав свою гідність* [24].

Вплив зовнішніх обставин виявляється у діях **знищити, руйнувати**: *Буває, що цю подобу Божу у нас намагається **знищити** хтось інший. Це і є **руйнування** людської гідності. Буває і таке, що гідність людини **руйнується** під впливом якихось зовнішніх обставин* [13].

Продуктивність назв дій, пов'язаних із активною діяльністю людини, її боротьбою **відстоювати, захистити/захищати, боротися, зберегти** свідчить про те, що гідність як властивість особи може зазнавати певних зовнішніх посягань: *Я маю гідність, і я буду її **відстоювати**. Мені нема до кого звернутися по допомогу, немає нікого, хто міг би **захистити** мою гідність, тому я **захищатиму** її сама»* [20]; *Гідність не еволюціонує, зате може еволюціонувати наша здатність її **захищати**, наша готовність віддавати життєвий комфорт та звичний спокій заради захисту почуття власної гідності* [12]; *Я пригадую, 30-го на Михайлівській ми з Володимиром Вятровичем закликали, щоб на завтра, на 1 грудня, уся Україна їхала на Майдан, бо це питання гідності. Уже в той день звучала ця ідея – **захистити** гідність* [20]; *не за євроінтеграцію люди стояли. 1 грудня вони вийшли **боротися** за свою гідність і свободу. За це і загинули* [20]; *Він підкреслив, що Церква **захищає** людську гідність* [10]; *Передусім, Церква хоче **захистити** гідність людини, навіть тієї, яка не знає, ким вона є* [35]; *Мене вразило, що прості люди, які стали жертвами свавілля, були готові **захищати** свою гідність* [20]; *Та після революції гідності **боротьба за свободу та гідність** в Україні не завершилася. Епіцентр протистояння перемістився з Майдану незалежності на східні кордони України. І тепер там зі зброєю в руках за нашу свободу, гідність і незалежність **борються** українські армії* [21]; *Революція позаду. Але **боротьбу** за Гідність ніхто не відміняв* [33]; *Ніхто не **збереже** нашу гідність, якщо ми самі цього не зробимо. Бо... лише ми дозволяємо іншим себе принижувати, якщо у нас цього відчуття власної гідності немає* [13].

Аналізовані тексти засвідчують, що внаслідок дії зовнішніх чинників чи внутрішнього зречення моральних принципів гідність могла бути **втрачена, перебувати в лапах окупанта**, однак її можна **повернути**. Для цього потрібно діяти. *Ми мусимо діяти, щоб **повернути** свою гідність. Тільки повага до кожної людини створить закон один для всіх* [https://www.pravda.com.ua/articles/2011/07/25/6418746/view_comments/30]; *Єдине, чим можна відповісти на національне приниження українського народу, яким стала анексія Криму, так це виразною позицією – ні, не щодо Криму – щодо Росії. Ми повинні зрозуміти, що сьогодні наша гідність **перебуває в лапах окупанта**, і саме за те, щоб **повернути** її собі, ми й ведемо боротьбу* [17]; В інших контекстах виявляємо твердження, що гідність – це те, що ніхто не може **відібрати** в мене і в моєї нації [12], тобто дія **відібрати** стосовно гідності неможлива.

Назви дій **принизити, образити, потоптати, зневажити, втоптати, вбивати, руйнувати** стосовно гідності пов'язані із взаєминами між особами, націями чи державами; такі дії мають на меті продемонструвати вищість чи нижчість одного стосовно іншого: *Депутати Верховної Ради України вважають, що ухвалений в Польщі закон про Інститут національної пам'яті **принижує** гідність української нації та є наругою над історичною правдою. Польща законом про «бандеризм» **потоптала** честь і гідність*

України – заява депутатів [32]; Українська гідність сьогодні **зневажається** бажанням «латентних малоросів» пересидіти критичний для країни час на двох стільцях [17]; А за управлінський безлад, очевидно, ми платимо вже зараз – життями і здоров'ям солдат, втраченими територіями, **втоптанню** гідністю країни [19]; Такий вчинок – брутальне **топання** депутатів по честі, гідності, інтелігентності людини загалом [28]; Гідність працівника **ображає** також нелегальна праця, незаконне вербування на сільгоспроботи, заняття, що дискримінують жінку й виключають людей з обмеженими можливостями» [26]; Це колосальна нестабільність, вона аморальна, вона вбиває: **вбиває** гідність, вбиває здоров'я, вбиває сім'ю, вбиває суспільство [26]; Аби зберегти власне життя, одні... починали, за прикладом своїх покровителів, **руйнувати** гідність інших [13].

Дії **принизити/захистити** можуть бути пов'язані із належністю людини до певної спільноти (національної, конфесійної, професійної, гендерної тощо), вони стають можливими внаслідок панування стереотипізованих уявлень в межах тих чи інших суспільств чи соціальних груп: публічні **приниження** національної честі та гідності людини, розміщення у засобах масової інформації чи поширення іншим способом друкованих та інших матеріалів, в яких йдеться про неповноцінність людей за ознакою національності [23]; У Польщі заборонили обурливу рекламу, яка **принижує** гідність жінок [11]; «Ініціатива Розмаїття», створена з метою скоординованого врегулювання дискримінації в Україні, виступає за **захист** людської гідності та добробуту мігрантів, біженців і видимих меншин України [29]; **Захищати** життя й гідність людей, які постраждали внаслідок збройного конфлікту на сході України – головна мета співпраці МТОГ [Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб. – Х. Д.] та МКЧХ [Міжнародний Комітет Червоного Хреста. – Х. Д.] [15].

У більшості аналізованих текстів дію **принизити** щодо гідності переважно пов'язують із зовнішнім втручанням, однак натрапляємо і на обґрунтування тези про те, що пониження гідності насамперед є дією людини стосовно самої себе, а принизити чужу гідність неможливо. Таке твердження корелюється із отождоюванням гідності та людини, сприйняттям гідності у релігійному трактуванні як даної Богом, що створив людину на свою подобу. У такому разі гідності суперечить діяльність, спрямована на руйнування, знищення чи пониження інших: маючи філософсько-етичні знання, *то можете зрозуміти, що катування не **ущемляють** і не «**принижують**» людську гідність жертви тортур, як це прийнято думати – наприклад, при формулюванні назви «Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що понижують гідність, видів поводження і покарання». Тортири **ущемляють** людську гідність особи, що катує. Ми **захищаємо** або **ущемляємо** людську гідність – але нашу **власну** людську гідність – тим, що робимо, а не тим, що страждаємо, бо ми несемо відповідальність за те, що ми робимо, а не за те, що інші роблять з нами [4]; Аби зберегти власне життя, одні переходили до співпраці з «органами», при цьому втрачали власну гідність і починали, за прикладом своїх покровителів, **руйнувати** гідність інших (а **принижуючи** гідність іншого, ми **руйнуємо** і власну) [13]. Як наслідок зовнішніх впливів та внутрішнього рішення людини сприймається дія **принизити** гідність у*

міркуваннях папи Франциска «Деякі роботи **принижують** людську **гідність**, – нагадав Папа [Франциск], – ті, що живлять війни виробництвом зброї, знецінюють тіло проституцією, експлуатують малолітніх [26].

Висновки. Аналізований матеріал засвідчив широкий спектр назв дій щодо гідності, що відображає особливості концептуалізації цього поняття. З одного боку, суб'єкти інтернет-дискурсу сприймають гідність як невід'ємну властивість людини, що виявляється у назвах дій «мати», «бути даною», водночас використання назв дій «усвідомити», «виявити», «відшукати», «пробудити» дає підстави твердити, що гідність як цінність не завжди буває належно усвідомлена. З іншого боку, про гідність часто говорять тоді, коли щодо неї виконано негативні дії, такі як «принизити», «руйнувати», «топтати». Продуктивність назв дій «захистити», «боротися», «відвоювати» свідчить про активну позицію, зумовлену обставинами зовнішньої загрози. Перспективним є всебічне дослідження вербального наповнення цього концепту, вивчення концепту «гідність» в українському медіадискурсі різних історичних періодів, порівняльний аналіз вербальної репрезентації концепту гідність у медіадискурсі різних країн.

Список використаної літератури

1. Вдовиченко Н. В. Вербалізація морально-етичних концептів в українській мовній картині світу : Автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 – укр. мова / Н. В. Вдовиченко. – Одеса, 2015. – 23 с.
2. Єщенко Т. А. Концепт «Сумління/совість» в етнокогнітивному та біблійному аспектах / Т. А. Єщенко // Наука. Релігія. Суспільство. – 2011. – № 2. – С. 156–161.
3. Заверющенко О. Л. Концепти слави й честі в українському весільному концептуальному полі / О. Л. Заверющенко // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Філологія». – 2017. – Вип. 77. – С. 42–45.
4. Кучураді І. Концепція людської гідності та прав людини. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://politcom.org.ua/?p=13594>
5. Сергієнко В. Л. Лінгвокультурні концепти pride I nobility у британській мовній картині світу: Автореферат дис...канд. філол. наук : 10.02.04. – германської мови / В. Л. Сергієнко. – Чернівці, 2016. – 24 с.
6. Супрун Л. В. Мовноментальні особливості комунікаційної системи «Літературно-наукового вісника» : монографія / Л. В. Супрун. – Вінниця : Вінницька обласна друкарня, 2012. – 507 с.
7. Чабан В. М. Концептосфера *ГІДНІСТЬ* в українській лінгвокультурі / В. М. Чабан // Актуальні проблеми філології та перекладознавства. – Вип. 10. – 2016. – С. 208–213.
8. Черненко Н. А. Особливості вербалізації концепту ДОБРОЧЕСНІСТЬ у морально-ціннісних системах французької та англійської лінгвокультур. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://philology.knu.ua/files/library/movni_i_konceptualni/51/91.pdf
9. Językowy obraz świata: Praca zbiorowa / pod red. J. Bartmińskiego. – Lublin : U-nt Marii Curie-Skłodowskiej, 1990. – 314 s.
10. <http://catholicnews.org.ua/cardinal-myuller-cerkva-naykrashchii-zahisnik-lyudskoyi-gidnosti>
11. <https://informatonews.u-polschi-zaboronyly-oburlyvu-reklamuyaka-prynyzhuje-hidnist-zhinok/>
12. <http://grinchenko-inform.kubg.edu.ua/evolyutsiya-hidnosti/#.W4QnoiQzbIU>
13. <http://ktds.org.ua/news/publish/shcho-take-gidnist-i-yak-ii-plekaty/>
14. <http://kyivsobor.ugcc.org.ua/hlava-uhkts-na-vodohrescha-usvidomyty-vlasnu-hidnist-tse-vzhe-je-revolutsijeyu/>

15. <http://mtot.gov.ua/zahyshhaty-zhyttya-j-gidnist-lyudej-yaki-postrazhdaly-vnaslidok-zbrojnogo-konfliktu-na-shodi-ukrayiny-golovna-meta-spivpratsi-mtot-ta-mkchh/>
16. <http://tararayrada.gov.ua/21>
17. <http://ukrnationalism.com/publications/2993-test-na-natsionalnu-hidnist.html>
18. <http://universum.lviv.ua/previous-site/journal/2013/2/onufr.htm>
19. <https://ba.org.ua/igor-lucenko-pravovij-bezlad-i-vtoptana-gidnist-kra%D1%97ni/>
20. <https://books.google.com.ua/books?id=1Q8BDAAAQBAJ&pg=PA58&lpg=PA58&dq=гідність>
21. <https://fakty.ictv.ua/ua/videos/4-richnytsya-majdanu-borotba-za-svobodu-ta-gidnist-ne-zavershylas>
22. <https://glavred.info/opinions/authors/21-andriy-kokotyuha.html>
23. <https://helsinki.org.ua/articles/zarejestrovano-zakonoproekt-scho-vstanovlyuje-vidpovidalnist-za-prynyzhennya-natsionalnoji-chesti-ta-hidnosti/>
24. <https://informer.biz.ua/editor1/1751427.08.2018>
25. <https://mala.storinka.org/лариса-денисенко-як-диварлики-віднайшли-у-собі-гідність>
26. <https://religions.unian.ua/catholicism/2214826-papa-rimskiy-zayaviv-scho-nepostiyna-robota-vbivaie-gidnist-zdorovya-simyu-y-suspilstvo.html>
27. <https://ucu.edu.ua/news/svidkom-nashoyi-lyudskoyi-gidnosti-ye-bog-o-ryshardom-kozlovskij/>
28. <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/panove-deputati-u-lyudej-tezh-gidnist-ye/>
29. <https://www.gurt.org.ua/interviews/30704/>
30. <https://www.pravda.com.ua/articles/2011/07/25/6418746/>
31. <https://www.religion.in.ua/news/vazhливо/24896-glava-ugkc-svobodu-ta-gidnist-nam-nadaye-ne-prezident-chi-zakon-ci-cinnosti-nam-dani-bogom.html>
32. <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/2394652-nardepi-zaklikali-dudu-vetuvati-zakon-pro-zaboronu-banderivskoi-ideologii.html>
33. <https://wz.lviv.ua/blogs/210630-revolutsiia-pozadu-ale-borotbu-za-hidnist-nikhto-ne-vidminia>
34. <https://wz.lviv.ua/interview/366544-moie-uliublene-ukrainske-slovo-hidnist-a-ostannim-chasom-dratuie-slovo-patriot>
35. https://zik.ua/news/2018/07/15/tserkva_peredusim_hoche_zahystyty_gidnist_lyudyny__glava_ugkts_1366539
36. www.tutkatamka.com.ua/nathnennya/.../mi-use-otrimuyemo-za-svoyeyu-gidnistyu/

References

1. Vdovychenko N. V. Verbalizatsiia moralno-etychnykh kontseptiv v ukrainskii movnii kartyni svitu : Avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : 10.02.01 – ukr.mova / N. V. Vdovychenko. – Odesa, 2015. – 23 s.
2. Yeshchenko T. A. Kontsept «Sumlinnia/sovist» v etnokohnityvnomu ta bibliinomu aspektakh / T. A. Yeshchenko // Nauka. Relihiia. Suspilstvo. – 2011. – № 2. – S. 156–161.
3. Zaveriushchenko O. L. Kontsepty slavy y chesti v ukrainskomu vesilnomu kontseptualnomu poli / O. L. Zaveriushchenko // Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. N. Karazina. Seriia «Filolohiia». – 2017. – Vyp. 77. – S. 42–45.
4. Kuchuradi I. Kontseptsiia liudskoi hidnosti ta prav liudyny. – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://politcom.org.ua/?p=13594>
5. Serhiienko V. L. Lihvokulturni kontsepty pride I nobility u brytanskii movnii kartyni svitu: Avtoreferat dys...kand. filol. nauk : 10.02.04. – hermanski movy / V. L. Serhiienko. – Chernivtsi, 2016. – 24 s.
6. Suprun L. V. Movnomentalni osoblyvosti komunikatsiinoi systemy «Literaturno-naukovoho visnyka» : monohrafiia / L. V. Suprun. – Vinnytsia : Vinnytska oblasna drukarnia, 2012. – 507 s.
7. Chaban V. M. Kontseptosfera HIDNIST v ukrainskii lihvokulturi / V. M. Chaban // Aktualni problemy filolohii ta perekladoznavstva. – Vyp. 10. – 2016. – S. 208–213.
8. Chernenko N. A. Osoblyvosti verbalizatsii kontseptu DOBROChESNIST u moralno-tinnisnykh systemakh frantsuzkoi ta anhliiskoi lihvokultur. – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://philology.knu.ua/files/library/movni_i_kontseptualni/51/91.pdf

9. Językowy obraz świata: Praca zbiorowa / pod red. J. Bartmińskiego. – Lublin : U-nt Marii Curie-Skłodowskiej, 1990. – 314 s.
10. <http://catholicnews.org.ua/kardinal-myuller-cerkva-naykrashchiy-zahisnik-lyudskoyi-gidnosti>
11. <https://informer.news/u-polschi-zaboronyly-oburlyvu-reklamu-yaka-prynyzhuje-hidnist-zhinok/>
12. <http://grinchenko-inform.kubg.edu.ua/evolyutsiya-hidnosti/#.W4QnoiQzbIU>
13. <http://ktds.org.ua/news/publish/shcho-take-gidnist-i-yak-ii-plekaty/>
14. <http://kyivsobor.ugcc.org.ua/hlava-uhkts-na-vodohrescha-usvidomyty-vlasnu-hidnist-tse-vzhe-je-revolutsijeyu/>
15. <http://mtot.gov.ua/zahyshhaty-zhyttya-j-gidnist-lyudej-yaki-postrazhdaly-vnaslidok-zbrojnogo-konfliktu-na-shodi-ukrayiny-golovna-meta-spiivpratsi-mtot-ta-mkchh/>
16. <http://tararayrada.gov.ua/21>
17. <http://ukrnationalism.com/publications/2993-test-na-natsionalnu-hidnist.html>
18. <http://universum.lviv.ua/previous-site/journal/2013/2/onufr.htm>
19. <https://ba.org.ua/igor-lucenko-pravovij-bezlad-i-vtoptana-gidnist-kra%D1%97ni/>
20. <https://books.google.com.ua/books?id=1Q8BDAAAQBAJ&pg=PA58&lpg=PA58&dq=гідність>
21. <https://fakty.ictv.ua/ua/videos/4-richnytsya-majdanu-borotba-za-svobodu-ta-gidnist-ne-zavershylas>
22. <https://glavred.info/opinions/authors/21-andriy-kokotyuha.html>
23. <https://helsinki.org.ua/articles/zarejestrovano-zakonoproekt-scho-vstanovlyuje-vidpovidalnist-za-prynyzhennya-natsionalnoji-chesti-ta-hidnosti/>
24. <https://informer.biz.ua/editor1/1751427.08.2018>
25. <https://mala.storinka.org/лариса-денисенко-як-диварлики-віднайшли-у-собі-гідність>
26. <https://religions.unian.ua/catholicism/2214826-papa-rimskiy-zayaviv-scho-nepostiyna-robota-vbivae-gidnist-zdorovya-simyu-y-suspilstvo.html>
27. <https://ucu.edu.ua/news/svidkom-nashoyi-lyudskoyi-gidnosti-ye-bog-o-ryshardom-kozlovskiy/>
28. <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/panove-deputati-u-lyudej-tezh-gidnist-ye/>
29. <https://www.gurt.org.ua/interviews/30704/>
30. <https://www.pravda.com.ua/articles/2011/07/25/6418746/>
31. <https://www.religion.in.ua/news/vazhlivo/24896-glava-ugkc-svobodu-ta-gidnist-nam-nadaye-ne-prezident-chi-zakon-ci-cinnosti-nam-dani-bogom.html>
32. <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/2394652-nardepi-zaklikali-dudu-vetuvati-zakon-pro-zaboronu-banderivskoi-ideologii.html>
33. <https://wz.lviv.ua/blogs/210630-revoliutsiia-pozadu-ale-borotbu-za-hidnist-nikhto-ne-vidminiav>
34. <https://wz.lviv.ua/interview/366544-moie-uliublene-ukrainske-slovo-hidnist-a-ostannim-chasom-dratuie-slovo-patriot>
35. https://zik.ua/news/2018/07/15/tserkva_peredusim_hoche_zahystyty_gidnist_lyudyny__glava_ugkts_1366539
36. www.tutkatamka.com.ua/nathnennya/.../mi-use-otrimuyemo-za-svoyeyu-gidnistyu/

Стаття надійшла до редколегії 05.09.2018

Прийнята до друку 11.09.2018

**VERBAL REPRESENTATION OF THE CONCEPT
OF «DIGNITY» AS AN OBJECT OF ACTION
(ON THE MATERIAL OF UKRAINIAN-LANGUAGE INTERNET SEGMENT)**

Chrystyna Datsyshyn

*Ivan Franko National University of Lviv,
Generala Chuprynky Str., 49, 79044, Lviv, Ukraine,
e-mail: chrystyna.datsyshyn@gmail.com*

The article analyzes the verbal representation of the concept of “dignity” as an object of action on the material of the Ukrainian segment of the Internet. The author observes that the same concepts can be actualized to a greater or lesser extent in different historical periods and at the same time have a different verbal representation; it reflects the dependence of value orientations on socio-political circumstances. In the Ukrainian media space the token “dignity” was not sufficiently updated for a long time, appearing mostly on a law or religious context. This is due to the consequences of the practice of a totalitarian state, which not only did not tolerate dignity as a value, but also did not consider the person as a value.

The Internet media discourse reflects the current public opinion, and therefore provides the keys to understanding many social processes and phenomena. One aspect of perceiving the concept of “dignity” by participants of the media discourse is its interpretation as an object of action. The analyzed material has shown a wide range of names of actions concerning dignity, which reflects features of this concept. On the one hand, the subjects of Internet discourse perceive dignity as an inherent attribute of person, which is manifested in the names of actions “have”, “to be given”, while the use of the names of actions “to realize”, “to identify”, “to find” gives grounds to argue that dignity as a value is not always well understood. On the other hand, the concept of dignity is actualized in the context of the names of negative actions, such as “humiliate”, “destroy”, “trample”. Productivity of the names of actions “protect”, “fight”, “win back” indicates an active position, conditioned by the circumstances of the external threat.

A comprehensive research of the concept of “dignity” in the Ukrainian media discourse of various historical periods, a comparative analysis of the concept of dignity in the media discourse of different countries may be the subject of further research.

Key words: mass media, Internet, media discourse, verbal picture of the world, linguistic mentality, concept.